

Huoltovarmuus on kannattavuutta HOK-hanke

Päivi Fallström
MTK-Pirkanmaa

Hankkeen tausta

- Maatalouden heikko kannattavuus
- Huoltovarmuus ja varautuminen
 - Kasvava rehuviljan tuotanto ei ole huoltovarmuusteko
- Vastakkainasettelu ja syylistäminen ympäristöasioissa on johtanut asenteiden jyrkkeneemiseen, vaikka viljelijät tekevät käytännön ympäristötekoja joka päivä

Viljatase

KOTIMAAN VILJATASEARVIOT							
Kaikki viljat (1 000 tn)	2018/19	2019/20	2020/21	2021/22	2022/23	2023/24	2024/25 27.6.2025
Tuotanto	2 691	3 936	3 321	2 567	3 482	2 906	3 167
Tuonti	68	16	11	195	62	39	12
Kotimaan kysyntä	2 652	2 767	2 864	2 813	2 614	2 577	2 581
Vienti	401	799	549	338	376	477	543
Kokonaiskysyntä	3 053	3 566	3 413	3 151	2 990	3 054	3 125
Varastot 1.7.	870	1 224	1 092	695	1 155	875	1 030
Varaston muutos	-296	354	-31	-397	438	-105	54

Hankkeen kolme keskeistä (koulutus)teemaa

- Tilatason huoltovarmuustoimien kirkastaminen
 - Tuotannon lisääminen ei ole huoltovarmuusteko
- Kustannuksien hallinta
 - Kannattava maatalous on ennen kaikkea kustannusten hallintaa
- Kannattavuutta tukevat ympäristöteot
 - Moni tekee ilmasto-, monimuotoisuus ja vesiensuojelutekoja hahmottamatta niitä sellaisiksi

Teemat kiteytettynä

Tuottamisen eetoksesta ansainnan eetokseen

Tavoitteena on muuttaa asenteita ja lisätä osaamista

440.000€/3v, josta 10% omarahoitusosuutta

Huoltovarmuuspeli

- Kopioitu sotilaspuolen operaatio- ja strategiasuunnittelusta
- Toimii tilatason strategian ja varautumisen pohjana sekä ajatuksien herättäjänä
- Tilatasolla toteutettavat toimet ovat pelin keskiössä pelikortteina
- Ryhmät keskustelevat ja valitsevat parhaimmat vaihtoehdot pelattavaan skenaarioon
- Peliskenaariot – äkillinen kustannusten nousu, sota ja kolme katovuotta peräkkäin

Pelikorttien tiedollinen syventäminen

- Maailma on ”täynnä tietoa”
- Olemme kaivaneet kuhunkin pelikorttiin lisätietoa sen teemasta, jotta viljelijät paremmin löytäisivät tarvitsemansa
 - Työ kesken eikä valmistu koskaan
 - Kortit ja taustatiedot löytyvät MTK-Pirkanmaan kotisivujen kautta

<https://pirkanmaa.mtk.fi/-/hokpeli>

Pelikortit

Pellon kasvukunnon parantaminen

- 6. Suunnitelmallinen viljelykierto
- 10. Suorakylvö ja kevytluokkaus
- 11. Vesitalouden hallinta
- 12. Pitkäkestoiset maanparannusaineet
- 15. Pellon hallinta

Lannoituksen tehostaminen

- 1. Typensitojakasvit / 7. Valkuaiskasvit
- 4. Jaettu lannoitus
- 5. Kiertolannoitteet

Talouden ja kannattavuuden parantaminen

- 2. Hintasuojaus
- 3. Käteinen ja vaihdantatalous
- 9. Lohkovaihdot ja tilusjärjestelyt
- 13. Varaston optimointi
- 14. Kilpailutus / yhteishankinnat

Omavaraisuuden kasvattaminen

- 8. Kohti tilan energiaomavaraisuutta
- 16. Toimiva ja päivitetty varautumissuunnitelma
- 17. Yhteistyö

Esimerkkejä pelikorteista

4. Jaettu lannoitus

02.01.2025

4. JAETTU LANNOITUS

Kasvin lannoitetarpeen jakaminen kahteen tai useampaan erään sekä tarveharkinta.

Jakamiseen voi vaikuttaa esim.
Markkinanäkymä
Toteutunut tai odotettu lannoitteiden hintakehitys
Kasvuston kehitys/tarpeet

Lisääntynyt työkustannus

Lannoitus kasvun aikana

Taloudellisen riskin pienentyminen

KG

€

1. Typensitojakasvit ja 7. Valkuaaiskasvit

02.01.2025

1. TYPENSITOJAKASVIT

Käytetään kahden talven yli typenkerääjäkasveja, jotka lisäksi parantavat maan rakennetta.

Kylvö elokuu v1 – kasvu v2 – hyötykylvö vuosi3

Työnä neljä käsittelykertaa

Materiaaleina siemen 5 kg/ha, ei vaadi lannoitusta ..

Kustannuksina käsittelyt ja maan vuokra ilman satoa, matala siemenkustannus

Vähennetään vuoden 3 typpilannoitusta 100 kg/ha parannetaan maan rakennetta 1 MARA-luokan verran

Kerääjäkasviksi voit valita sekä heiniä, että apiloita. Italianraiheinä ja valkoapila ovat yleisimmät viljan kerääjäkasvit.

KG

€

OTSIKKO: TOIMEN NIMI

Tiivistettynä toimenpiteen kuvaus korkeintaan kolmella rivillä ja kahdella virkkeellä.

Mitä toimenpide vaatii:

- ajallisesti
- työnä
- materiaaleina
- rahapanoksina
- osaamisena jne

Odotetut tulokset / vaikutukset

KUVA

Kun kortti valitaan, arvioidaan ja esitetään sen hyväksyttävyys ja vaikuttavuus myös ympäristön kannalta

Kuvateksti

KG

Omat johtopäätökset/merkitys vesiin

- Oikealla tiellä ollaan, mutta alkumetreillä
- Tuottamisen eetos on valtavirtaa mutta muuttumassa
- Tarvitsemme vähemmän bulkkia, enemmän monipuolista ja laadukasta
- ”Tukipalettiin” tarvitaan huoltovarmuuskesanto, jonka kohdistettaisiin aktiivituloille
- Jonkinlainen ”hiilimarkkina” olisi todellinen muutostekijä maan kasvukunnon parantamiseen, tällä iso merkitys myös vesiensuojelulle.

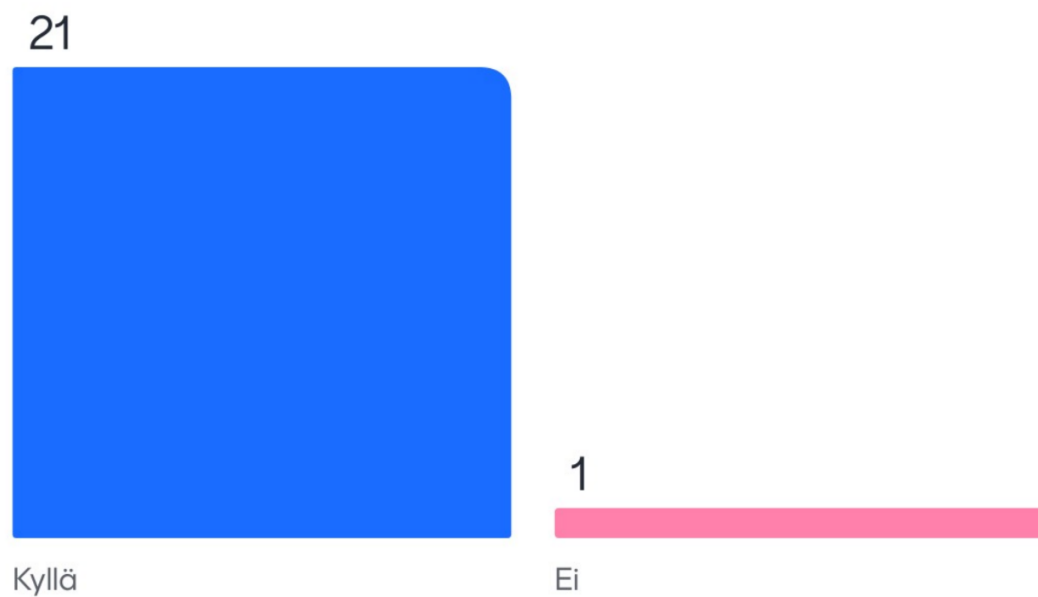
Pelaajien keskeiset valinnat, Lempäälä

Yksi uusi asia, jota tulen soveltamaan tilallani

32 responses

Heräsikö päivän aikana ajatuksia mitä voisin hyödyntää tilallani

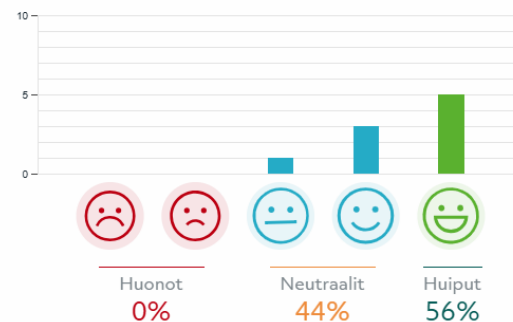

Kommentit

Kaikki Huiput Neutraalit Huonot

- 😊 Hyödyllistä miettiä yksin ja yhdessä ratkaisuja poikkeustilanteisiin. Esitetyt tilanteet olivat sopivasti haastavia. Ruoka oli hyvää.
- 😊 mielenkiintoinen harjoitus
- 😊 Kiinnostava aihe, lähestyttiin aihetta erinäkökulmasta kuin perinteisesti
- 😊 Oli todella antoisa ja mukava tapahtuma. Kaikki toimi hienosti, vaikka oli ihan uusi konsepti 6/5
- 😊 Harjoitus oli hyvä ja herätti mukavasti keskustelua ryhmien kesken. Aiheet ovat varsin ajankohtaisia nykytilanteeseen peilattuna.
- 😊 Tilaisuus oli hyvin järjestetty, ja vetäjät selvästi tiesivät mistä puhuivat ja osasivat selittää asiat niin että kaikki varmasti ymmärsivät. Pienellä korttien hiomisella täysin valmis suuremmille joukoille!
- 😊 Tapahtuma oli mielestäni hyödyllinen ja mielenkiintoinen.

Vastaukset

Vastausprosentti 38 %

Lähetetty 24
Vastanneet 9

Kommentit

- 😊 Kannatti tulla pitkästä matkaa, sain lisää tietoa omaan työhöni, inspistä ja uusia ideoita. Tapasin kollegan ja hänen kanssa vaihdetaan ajatuksia ja tietoja valmiussuunnitelma-asioista. Ruoka oli todella hyvää ja sitä riitti :) Aamupalapuurosta iso plussa +++ Keittiöön myös kiitokset! Annoin palautteen ihan nimellä, olin niin tyytyväinen :) T: Maria Vatanen
- 😊 Hyvät ryhmä tehtävät, joiden kautta käsiteltiin aihetta. Ei vain luentoja.
- 😊 Tapahtuma oli mielenkiintoinen ja auttoi ymmärtämään minkälaisia asioita pitää ottaa huomioon eri kriisien näkökulmasta. Opin myös itse paljon uutta
- 😊 Hyvä tapa saada kaikkien mielipiteet esille ryhmässä ja myös eri lähtökohdat pohdinnalle.
- 😊 Uutta näkökulmaa asioihin, Välttämättä ei kovin paljon vaikutusta Maatilalla, kokonaisuutena maakunnassa on vaikutusta Paljonkin.

Kevät 2026

- 4.2. HOK-peli Teisko
 - ohjausryhmä
- 5.2. HOK Puoliväliseminaari ip.
 - Kollegat, sidosryhmät ym. jalkautus ja viestintä
 - tilavierailu
- 11.2. HOK-peli Punkalaidun

A photograph of a large, moss-covered rock in a forest. The rock is covered in thick, green moss, with some grey lichen visible in the crevices. A thin, curved branch lies on the left side of the rock. In the background, there are tall evergreen trees. The word "Kiitos!" is written in white text in the center of the image.

Kiitos!